که به سر دشمن آمده، در ۱۰ جا که کشتی دشمن به گل نشسته به‌واسطه مقاومت ملت ایران ضربه خورده، در جاهای مختلف آسیب دیده و فشل شده، از جایگاه ابرقدرتی نزول کرده است، آمریکایی که قبلا با یک چرخش پوزه یک ناو، یک سیستم و یک نظام حکومتی را در شرق آسیا عوض می‌کرد حال برای این‌که در جایی بتواند بماند، باید اجازه بگیرد، خب چه کسی این کار را کرده؟ این را ملت ایران کرده، خب حالا آمریکا زیر این فشارها چهارتا آدم بیچاره را پیدا کرده و به آنها گفته شما بروید آتش بزنید و خرابکاری کنید. حالا نتیجه این آتش‌زدن‌ها چه می‌شود؟ هیچ، چهار روز دیگر آرام می‌شود اما آن ابرقدرت دیگر سر جای قبلی خودش برنگشته است. ایشان می‌گفتند شما بدانید که رمز موفقیت کارها این است که خدای متعال در سختی و در آسانی کنار مؤمن است اما در سختی بیشتر کنار مؤمن است، در قرآن هم داریم: «اَلّذینَ قالوا رَبُّنَا ا... ثُم استَقاموا» (فصلت ۴۰) استقامت یعنی جای سخت دیگر! خبر از جای سخت می‌دهد، بعد از «ثم استقاموا» می‌گوید: «تَتَنَزَّلُ عَلَیهم المَلائِکَه» ملائکه را می‌فرستند، آیا در شرایط عادی هم ملائکه فرستاده می‌شود؟

*** اصلا در جنگ بدر هم ملائکه را می‌فرستند؛ یعنی در وقتی که بحران و جنگ اتفاق افتاده است.**

بله، در بحران می‌فرستند در غیربحران که ملائکه نمی‌آیند! همه اینها در شرایط سخت است و در شرایط عادی نیست. بنابراین وقتی که بحران پیش می‌آید، یا تهدید و مشکل پیش می‌آید، آنجا مؤمن باید بداند که الان دستش بازتر است تا روزی که در عیش و رفاه و این‌هاست. این هم از مصادیق جاری شدن اسلام در وجود شهید سلیمانی بود. این را باور کرده بود و تردید نداشت که اگر در محاصره مطلق قرار بگیرد پیروز بیرون می‌آید. یک جای دیگر هم گفته‌ام که من اصلا سراغ ندارم شهید سلیمانی در یک صحنه ورود کرده و شکست‌خورده خارج شده باشد، چه صحنه جنگ بوده، چه صحنه سیاست در سطح منطقه بوده، چه صحنه‌های دیگر، شکست‌خورده خارج نشده، ناکام بیرون نیامده. حالا این دلایل مختلفی دارد و در موضوعات مختلف قابل بیان است.

*** یک بحث جدی که شما هم در برخی مقالات و یادداشت‌های‌تان به آن اشاره کرده‌اید، سابقه و فعالیت‌های دو دهه گذشته سپاه قدس است. بحران‌هایی که در دو دهه گذشته به وجود آمد علاوه‌براین‌که برخی از آنها در یک زمان اتفاق می‌افتاد و مدیریت آن هم بسیار دشوار بود، نکته دیگری هم داشت و آن هم تفاوت شرایط فرهنگی و سیاسی کشورهای مختلفی بود که سپاه قدس به‌صورت همزمان در آنها درگیر بود. مثلا اتفاقاتی که در افغانستان می‌افتد و گروه‌های جهادی در آنجا فعالیت دارند، با اتفاقات فلسطین یا سوریه و یمن بسیار متفاوت است و پیچیدگی‌های خاص خودش را هم دارد. مثلا افغانستان یک کشور خاصی با تجارب منحصربه‌فرد است که در دورانی با آمریکا درگیری دارد و در برخی دوره‌ها نیز گروه‌های افغانی علیه شوروی فعالیت جدی دارند. شهید سلیمانی این شرایط متفاوت و پیچیده را چگونه مدیریت می‌کرد؟**

من اول مصاحبه هم گفتم، از قول خود ایشان هم گفتم، ایشان می‌گفت: «هیچ چیزی پیش نمی‌آید که ما نمونه‌اش را در دوره دفاع‌مقدس تجربه نکرده باشیم!» کوه اگر باشد کوه، دشت اگر باشد دشت، دشمن روبه‌رو باشد آنجا تجربه کردیم، بمباران هوایی باشد آنجا بوده، استفاده از سلاح‌های متعارف بوده، سلاح‌های غیرمتعارف بوده، شرایط عبور از دریا و رود و موج و اینها اگر باشد، بوده، مواجهه با یک ارتش تمام‌مجهز کلاسیک بوده توی اینجا، مواجهه با جریانات غیرکلاسیک در همین جنگ هشت‌ساله بوده، در مقطعی جنگ شهری، جنگ داخل شهر بوده، جنگ در بیابان و کوه و خیابان و اینها بوده، همه چیز بوده، ایشان معتقد بود اصلا هیچ چیز جدیدی وجود ندارد گویا، همه آن چیزی که ما با مواجه هستیم در سوریه، در یمن، در لبنان، در جاهای دیگر، در بعد سیاسی، در بعد اقتصادی، در بعد فرهنگی، در بعد نظامی‌اش، در بعد امنیتی‌اش، همه چیز در جنگ هشت‌ساله ما بوده است.

*** مثلا الهام گرفتن از بسیج در تشکیل حشدالشعبی موثر بود.**

بله مثلا بسیج، احسنت! حشدالشعبی با الگوی بسیج